

De snoezelruimte:

Aandachtspunten, tips en enkele voorbeelden

Inhoudsopgave

De snoezelruimte: aandachtspunten, tips en enkele voorbeelden

1. Aandachtspunten
  - 1.1. Het kiezen van een plaats
  - 1.2. Het kiezen van een thema
  - 1.3. Rekening houden met veiligheid
2. Tips
  - 2.1. Buiten de snoezelruimte
  - 2.2. Uitwerking (in teamverband)
  - 2.3. Praktische uitwerking
3. Enkele voorbeelden
  - 3.1. Korte toelichting
  - 3.2. Snoezelhoek in de kleuterklas
  - 3.3. Snoezelhoek in de lagere school
  - 3.4. Snoezelklas
    - 3.4.1. Voorbeeld 1: De snoezelrijver
    - 3.4.2. Voorbeeld 2: Het axenwoud
4. Besluit

§§§§vervolg 3.4.2§§§ De toegang van het axenwoud bestaat uit een grote, eeuwenoude eik. Deze is geschilderd op de deur en loopt verder op de muur rond en boven de deur. Op een van de takken van de boom zit de uil. Hij waakt over de jasjes en de schoentjes van de kinderen.

Wanneer de ruimte betreden wordt, hangt onmiddellijk links een handpop van een leeuw en een van een kameel. De leeuw wacht al van ongeduld om de leiding te nemen en de kinderen rond te leiden in de ruimte terwijl de kameel gedwee mee aansluit bij de groep.

Naast deze twee dieren hangen grote experimenteerborden en – spiegels. Daarnaast vinden we, in de hoek, een wastafel met erboven het EHBO-kastje, waarover de bever steeds waakt. Hij staat klaar om de kinderen te verzorgen, maar ook om samen met de kinderen op ontdekking te gaan in het EHBO-kastje dat voor de verandering ook gedeeltelijk gevuld kan worden met ruik – en proefmaterialen.

In het midden van de ruimte is er een gezellige cirkel met doezelplekjes.

Wanneer de kinderen heel stil zijn, horen ze misschien wel de poes snorren die hier ligt te genieten van de stilte en de rust.

De ruimte is nog eens onderverdeeld met een paneel dat rechts van de doezelplekjes loopt. Het paneel maakt een hoek, samen met de hoek van de kamer. Tegen het paneel hangen voelplaten waarop alle dieren van de axenroos nog eens op afgebeeld staan. Aan de schuine wand van het paneel, daar waar het wastafeltje met de bever is, hangt een grote spiegel. Hier woont namelijk de pauw. Tegen het stukje muur dat nog zichtbaar is staat een grote verkleedkoffer. Links van de doezelplekjes is een reuzenschild van de schildpad. Het is een lage parasol welke met een groen gelapt laken overtrokken is. Hier kunnen kinderen die even rust nodig hebben zich terug trekken samen met de schildpad.

In de linkerhoek van de ruimte is er een klein afgebakend weilandje. De houten plaatjes van de schutting zorgen ervoor dat de steenbok die daar woont niet naar buiten kan komen. Op de grond ligt een groot, grasgroen tapijt. Er staat ook een grote boom, gemaakt van papier-maché, in het weilandje. Hierin woont niet alleen de havik, maar hangt ook een schommelstoel, welke eigenlijk stevig vast hangt aan het plafond.

Vanuit de weide heb je al een zicht op wat er zich achter de wand verbergt. Tot in de hoek hangen allemaal slingers, bevestigd aan ijzeren roosters, waar de kinderen doorheen kunnen lopen. Om de hoek is er een donkere ruimte. Hier vinden we de wasbeer met zijn grote, opletende ogen. Van de wand tot aan de muur is er een grote, zwarte plastic gespannen. Tegen de wand hangen enkele UV-lampen en een hele boel reflecterende objecten lichten op in deze ruimte.

Daar de naam van deze snoezelklas “het axenwoud” is, bestaat de vloerbekleding uit bruin gespikkelde vinyl en zijn de muren beschilderd met vele grote bomen. Enkel de binnenste wand en een stukje muur, waar de wasbeer woont en het donker is, is geheel zwart geschilder om het mooie lichteffect van de UV-lamp te versterken.

Op de deur van het axenwoud hangt een mooie axenroos met afbeeldingen van de dieren en hun eigenschappen. Boven de experimenteerborden – en spiegels hangen kastjes waarin begeleiders de materialen die niet gebruikt worden kunnen in opbergen. Natuurlijk zijn ook deze kastjes geschilderd in boskleuren. Als belichting hangen er spots in verschillende kleuren welke afzonderlijk, naargelang de te bekomen sfeer, aangedaan kunnen worden.

2. Tips

2.1. Buiten de snoezelruimte

In de snoezelruimte gaan de meeste activiteiten door op de grond, op kussens, matrassen, ... Het is daarom aangeraden om geen schoenen of hinderende jasjes meer te dragen. Schoenenbakjes met daarboven kapstokjes is een handig en haalbaar alternatief.

De sfeer welke in de snoezelruimte heerst kan ook naar buiten gebracht worden door de kapstokjes en schoenenbakjes is dezelfde sfeer om te toveren. Op die manier wordt het mysterie al voor de intrede in de ruimte gecreëerd en raken de kinderen sneller betrokken.

Uitwerking (in teamverband)

Een snoezelruimte inrichten kan in principe geheel individueel. Maar indien er gewerkt wordt in teamverband zal heel wat sneller resultaat bekomen worden. Wij raden aan een werkgroep op te starten welke het snoezelen van nabij zal volgen, daarnaast kunnen er heel wat mensen welke buiten de werkgroep zijn een steentje bijdragen tot het totaalconcept. In de werkgroep dient een persoon het hoofd te nemen. Op deze manier vermijd je dat de ruimte een samenraapsel van verschillende materialen wordt waardoor de ruimte meer een binnenspeeltuin wordt in plaats van een snoezelruimte.

Er kan ook heel wat met de kinderen gemaakt worden. Wanneer zij hun steentje, hoe klein ook, kunnen bijdragen tot de inrichting zal de betrokkenheid in de ruimte van in het begin nog hoger zijn!

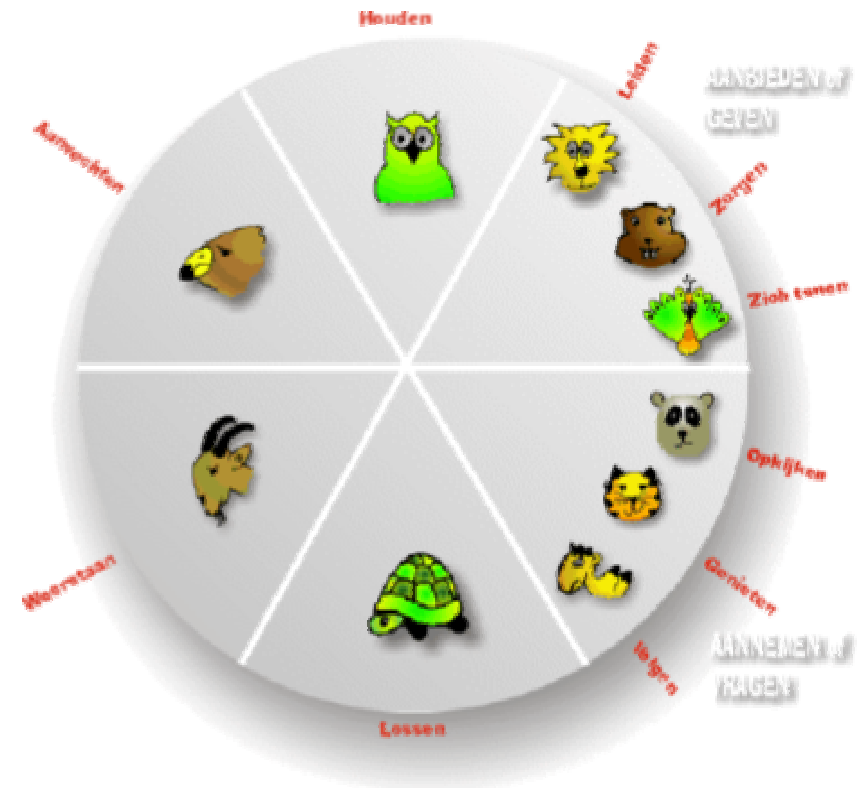
2.3. Praktische uitwerking

Alvorens de ruimte in te richten dient de elektriciteit extra nagekeken te worden. Wanneer er mogelijkheden zijn om spots in verschillende kleuren op te hangen e.d. is dit zeker een pluspunt!

Ook de vloerbekleding is een belangrijk puntje om bij stil te staan. Hij dient zacht en warm aan te voelen, daar snoezelen vaak op de grond gebeurt, en eenvoudig te reinigen te zijn. Vinyl is hiervan een goed voorbeeld. Sta wel eerst even stil bij de sfeer van de ruimte alvorens de kleur te bepalen!

Alvorens aan de inrichting van de ruimte te beginnen, herhalen we nog eerst even de axenroos, hun verduidelijking naar de kinderen toe met de dieren en hun karaktereigenschappen.

Havik	->	aanvechten
Steenbok	->	weerstaan
Schildbad	->	lossen, zich durven terugtrekken
Kameel	->	volgen
Poes	->	genieten
Wasbeer	->	opkijken
Pauw	->	zich tonen
Bever	->	zorgen
Leeuw	->	leiden
Uil	->	houden

Voorbeeld 2: Het axenwoud

Daar snoezelen en de axenroos een gemeenschappelijk doel hebben, namelijk het bevorderen van menselijke contacten, is een snoezelruimte de ideale plaats om ongedwongen en ontspannen de verschillende axen van de axenroos te benaderen. Zorg er wel voor dat de dieren van de axenroos, en de kennis van de axen, een middel blijft om het snoezelen te benaderen en geen doel op zich. Anders is het geen snoezelen meer!

3. Enkele voorbeelden

3.1. Korte toelichting

De snoezelruimtes welke we hier verder toelichten zijn ruimtes welke we zelf (tijdelijk) ingericht hebben, of ruimtes welke volledig gebaseerd zijn op onze eigen fantasie. Het is nog maar een kleine greep uit de vele mogelijkheden welke mogelijk zijn om een snoezelruimte in te richten.

Elke ruimte is verschillend, evenals de mogelijkheden en de doelen van de ruimte. De algemene doelen van alle ruimtes zijn natuurlijk "mogelijkheden tot exploratie" en "tot rust komen, genieten". Eventuele gelijkenissen zijn toeval.

3.2. Snoezelhoek in de kleuterklas of peuterspeelplaats

Daar in de meeste kleuterklassen en peuterspeelplaatsen heel wat doelen van het snoezelen al aan bod komen, zijn bijna alle snoezelhoekjes die hier worden ingericht plaatsjes waar kinderen leren genieten en tot rust kunnen komen. Zo'n hoekje bestaat dan uit enkele doezelplekjes en gedrapeerde doeken. De boekenkast hoeft niet ver uit de buurt te staan en de mogelijkheid tot het spelen van rustige muziek kan een extra dementie geven aan het geheel.

Snoezelhoek in de lagere school

De eerste weken en zelfs maanden en het lager onderwijs worden kinderen overspoeld door prikkels. Hun kennis wordt op relatief korte tijd enorm uitgebreid en de verandering van kleuterschool naar lagere school is een enorm! Ondanks de goede voorbereidingen en kindvriendelijke aanpak kan voor sommige kinderen de prestatiedruk te groot zijn. Evenals de manier van werken, welke van leerkracht tot leerkracht verschillend is, kan bij kinderen verschillende gevoelens en reacties uitlokken. Een al dan niet tijdelijk snoezelhoekje in de klas waar kinderen zich stil kunnen terugtrekken wanneer ze hun oefeningen af hebben in plaats van te moeten wachten of te mogen lezen is een prachtig alternatief. Wanneer er niet de mogelijkheden of ruimte is om een hoekje in te richten, kunnen er wel eens, samen met de kinderen, snoezelmaterialen gemaakt worden welke de kinderen dan zelfstandig kunnen hanteren.

Snoezelklas

Voorbeeld 1: De snoezelvijver

Meestal heeft water een enorme aantrekkingskracht uit op kinderen. Ook het leven onder water spreekt enorm aan. Door dit thema te gebruiken wordt de fantasie van kinderen, welke al heel erg groot is, nog extra geprikkeld. Het biedt ook een grote waaier van mogelijkheden bij het maken van materialen, het inrichten van de ruimte en het zoeken naar activiteiten.

Buiten de snoezelruimte kan de vijversfeer al bekomen worden door de schoenenbakjes zandkleurig te schilderen zoals het strand en de kapstokjes te laten verdwijnen in het blauwe van het water.

In de ruimte kunnen de muren blauw geschilderd worden met hier en daar luchtballonnen of, voor de goede tekenenaars, met ludieke onderwaterfiguren. Ongeveer twee meter voor de deur staat een wand ter lengte van de helft van de ruimte. Op deze manier wordt het mysterie extra opgewekt want de kinderen kunnen nog niet onmiddellijk de gehele ruimte overzien.

De gang welke de ingang van de ruimte is hangt vol met slingers. Deze slingers zijn allemaal gemaakt in het thema "water" en kunnen er uit zien als visjes, algen, mossen, zeepaardjes... Ze worden bevestigd aan ijzeren roosters welke tussen te plaat en de muur hangen. Aan de wand hangen voelplaten welke regelmatig veranderd worden en indien de ruimte al geruime tijd in gebruik genomen is, kunnen er grondplaten op de grond komen te liggen welke de kinderen opnieuw prikkelen.

Op het einde van de gang is er een grote doezelkring gemaakt. Hier kunnen verhalen verteld worden, kringspelletjes worden gespeeld en nog veel meer dingen welke in groep moeten gebeuren. Vanuit de doezelplekjes is er ook een zicht op de hele ruimte.

Links, tegen de wand van de gang waarlangs we binnen komen, staan enkele schatkisten. Deze kunnen gevuld worden met kokers, verkleedkledij en nog vele andere dingen. De inhoud kan ook steeds veranderen waardoor de betrokkenheid hoog blijft. Naast de schatkisten hangt een grote spiegel waarin de kinderen zichzelf kunnen bewonderen.

Tegen het stukje vrije muur hangen experimenteerborden en spiegels. Een klein tafeltje waarin twee wastobbes in geplaatst kunnen worden staat er naast.

Dan, in de hoek van de ruimte, komen we in de donkere grot. Deze wordt gemaakt door een grote buis boven aan de muur te bevestigen. Aan deze buis hangt een grote, zwarte lap plastic of donkere doek welke geen licht doorlaat. Er hangt, veilig weggestoken in een houten kratje, een UV-lamp welke voor een uniek lichteffect zorgt.

In de andere hoek van de ruimte is een enorme luchtbel. Deze is gemaakt met het zelfde principe als de grot maar aan deze buis hangt een lichtblauwe plastic. In deze kleine ruimte ligt een watermatras, of eventueel een luchtmatras, omgeven door grote vijverstenen. Hier kan de vijverkoning wonen die de kinderen opdachten geeft.

Besluit

Bij de inrichting van een snoezelruimte moeten met heel wat dingen rekening gehouden worden. Maar het blijft belangrijk om je eigen gevoel te volgen. Een belangrijke eigenschap aan een snoezelruimte is dat kinderen en begeleiders zich er thuis voelen, ze moet een gezellige, ontspannen en ongedwongen sfeer uitstralen. Dat kan alleen maar wanneer de makers ervan volledig achter het concept staan.

Verder is er geen verplichte inhoud van een snoezelruimte. Aan de hand van de materialen en de doelen welke er zijn, wordt de ruimte ingericht. Er moet wel steeds stilgestaan worden bij het vooropgestelde doel. Wel raden we aan steeds een doezelplekje, donkere ruimte en spiegel te voorzien. Voor de rest is het de verbeelding van de makers en de vooropgestelde doelen welke zullen uitmaken hoe de ruimte concreet tot stand zal komen.

Alles is mogelijk! En met een beetje goede zin kan heel wat tot stand gebracht worden.

